

Onderwijsvisitatie RCS 2025: Ontwikkelgesprek

13 november 2025 – 15.30-16.15 uur

Het ontwikkelgesprek is een onderdeel van het programma van de onderwijsvisitatie 2025 van de faculteit Religie, Cultuur en Maatschappij (Rijksuniversiteit Groningen). Dit onderdeel maakt geen deel uit van het officiële heraccreditatie rapport, maar is een extra sessie met als doeleinde om van gedachte te wisselen over door de faculteit aangedragen onderwerpen in de hoop van elkaar te kunnen leren.

Aan het gesprek namen vijf panelleden van de onderwijsvisitatie deel (Prof. dr. Jos de Kock, Prof. dr. Annemie Dillen, Prof. dr. Thijl Sunier, Prof. dr. Ernst van den Hemel en Nasreen Javanjoo) en vijf medewerkers van de faculteit Religie, Cultuur en Maatschappij (Prof. dr. Hanneke Muthert (decaan), Dr. Brenda Mathijssen (vice decaan en directeur onderwijs), Drs. Kees van den Ende (onderwijscoördinator), Drs. Nina van der Velden (studieadviseur) en Prof. dr. Erin Wilson (voorzitter Opleidingscommissie)).

Omdat het initiatief voor het ontwikkelgesprek vanuit de faculteit RCS komt, heeft de faculteit de agenda en de vorm van het gesprek opgezet. De insteek is een interactieve sessie waarbij drie topics aan bod komen:

- 1. Learning lines – persoonlijke en professionele ontwikkeling**
- 2. Gen AI (focus op verschillende assessment methoden)**
- 3. Slimmer Academisch Jaar**

Voor ieder topic volgt dezelfde structuur: aan de hand van een vraagstuk worden in kleine groepjes eerst ideeën over het topic genoteerd op een vel papier, en vervolgens worden deze ideeën plenair besproken.

Deze opzet van het ontwikkelgesprek – met ruimte voor het uitwisselen van ideeën en ervaringen – werd door de faculteit als constructief ervaren, mede dankzij de inzet van de commissie.

Hieronder volgen per topic puntsgewijs de uitkomsten uit het plenaire gedeelte.

Learning lines – persoonlijke en professionele ontwikkeling

“Welke specifieke vaardigheden zou je willen benadrukken en waaraan zou je meer aandacht willen besteden bij de volgende lichting studenten?”

- Alumni zijn in staat om multi-perspectieven mee te nemen (multifocale analyse). Dit is een unieke vaardigheid van opleidingen religiewetenschap en theologie. Hier kun je verder op inspelen, zowel in voorlichting, onderwijs en richting arbeidsmarkt.
- Meer praktisch casuïstiek leidt tot verdere persoonlijke en professionele ontwikkeling. Hierbij kunnen alumni en andere professionals een rol spelen. Werkervaring kan vertaald worden naar de opleiding. Als je bijvoorbeeld in gesprek gaat met ouderen als geestelijk verzorger, doe je daar weer andere kennis en ervaringen op die je niet in je opleiding krijgt.
- Professionele identiteit van de student moet centraal staan; de vertaalslag naar de professionele wereld. Kritische dialoog (ook cultuurspecifiek) en vakoverstijgende implementatie van vaardigheden. Concreet hoort hierbij het verder ontwikkelen van zowel gespreks- als luistervaardigheden binnen de bachelor, alsmede verkennen van andere competenties.

Gen AI (focus op verschillende assessment methoden)

“AI is een belangrijk thema in het hoger onderwijs. We hebben het vaak over de vaardigheden die we onze studenten willen bijbrengen. Welke risico’s zie je bij het aanleren van deze vaardigheden in een AI-context? Hoe zouden we AI kunnen gebruiken om deze vaardigheden aan te leren? Hoe zouden we AI kunnen gebruiken om ze te beoordelen?”

- AI zou kunnen ondersteunen bij literatuur reviews om een bias te voorkomen: wat laat het bijvoorbeeld wel/ niet zien? Voorkomt het je eigen bias?
- Digitaal onderzoek wordt makkelijker gemaakt: Python kun je leren met behulp van AI, of je kunt juist AI gebruiken om mee te programmeren. Als je daar eerlijk over bent in je onderzoek, dan kan dat prima.
- Het is allereerst zaak dat een student plezier beleeft aan lezen. Zo niet, dan gaan studenten al sneller naar AI. Je zou wel AI kunnen gebruiken om close reading te stimuleren. Je kunt werken aan je digitale geletterdheid door te leren hoe je een goede prompt maakt. Laat bijvoorbeeld studenten een AI essay opzet (met een eigen samengestelde prompt) vergelijken met een handmatig essay opzet, en laat ze het verschil in focus analyseren.
- Het voordeel is dat AI grote massa’s data kan analyseren. Zo kan het van pas komen bij het maken van samenvattingen bij scoping reviews, of ondersteunen bij het schrijven van literatuur reviews. Focus in het leerproces van de student moet dan liggen op kritisch lezen; klopt het wel echt wat er staat (kloppen de weergegeven argumentaties, analyses en bronvermeldingen die AI heeft gegenereerd)?
- Voor docenten kan het van waarde zijn om AI te gebruiken om tussentijdse toetsen na te laten kijken. Dit is op het moment echter nog niet waterdicht, maar wordt op korte termijn verwacht.

Valkuilen en vraagstukken die geopperd zijn waarover nagedacht moet blijven worden:

- Wat doet het met een onderzoeker om te werken met AI? Vraagt om een omslag in manier van onderzoek doen.
- Hoe kun je studenten bewust maken van de ethische dilemma’s van AI?
- Hoe ga je om met studenten die principieel niet met AI willen werken, bijvoorbeeld om duurzame redenen?
- Hoe herken je de gevaren met nakijken? Studenten maken bijvoorbeeld expres fouten om te laten zien dat hun paper niet AI gegenereerd is. Andersom zit er een bias in AI herkenningsoftware, omdat non-native studenten die Engels leren een specifieke zinsopbouw aangeleerd krijgen, die overeenkomt met de structuur van AI.

Slimmer Academisch Jaar

“Het is zeer waarschijnlijk dat de RuG vanaf 2027-2028 een SAJ (Slimmer Academisch Jaar) zal invoeren. Dit zou betekenen: 6 weken onderwijs + 1-2 weken tentamens, om een langere studievrije periode te creëren in de zomer en rond Kerstmis. Vanuit de rol als student, docent, management en gezien onze programma’s, welke kansen zie je voor de integratie van een SAJ? Welke uitdagingen zijn er?”

Kansen:

- Uniformiteit in structuur is handiger, zodat je eenvoudiger expertise kunt laten invliegen vanuit andere faculteiten.
- Voor medewerkers kan dit positief uitpakken voor de werkdruk, blijkt uit ervaring. Voor studenten ook, ervan uitgaande dat de vakken ook rekening houden met de week minder (omdat we momenteel met 7 weken onderwijs werken).
- Deze structuur is goed voor het interdisciplinaire aspect.

Uitdagingen:

- Als je deadlines verder weg gaat zetten (bijvoorbeeld deadlines van papers pas in de tentamenperiode daarna), dan heb je het gevaar dat deadlines te ver weg worden geplaatst en ze uit het oog worden verloren door de student. Wees hier dus alert op.
- Intensive seminar: je zou kunnen kijken of er een intensievere onderwijsvorm binnen het SAJ past, waarbij studenten in een kortere periode met actieve en transdisciplinaire werkvormen kennis en vaardigheden opdoen. De vraag is of en hoe dit past binnen een SAJ roostering, en wat het doet voor de kosten van het onderwijs.